

Eduskunta, ympäristövaliokunta

Asiantuntijalausunto
22.9.2022

1/2

U xx/2022 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi luonnon ennallistamisesta (ennallistamisasetus).

ASIAANTUNTIJALAUSENTO

Eduskunnan ympäristövaliokunta on pyytänyt työ- ja elinkeinoministeriöltä asiantuntijalausuntoa koskien Valtioneuvoston kirjelmää eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi luonnon ennallistamisesta (ennallistamisasetus).

Työ- ja elinkeinoministeriö esittää lausuntonaan seuraavaa:

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että olisi syytä arvioida vastaisiko säädösmuotona direktiivi paremmin Suomen tavoitteita kansallisen liikkumavaran sekä kustannustehokkuuden osalta.

Valtioneuvosto yhtyy lähtökohtaisesti komission arvioon siitä, että luontokadon pysäyttäminen edellyttää päättäväisiä, koko unionin kattavia toimia. Valtioneuvosto pitää kuitenkin tarpeellisenä tarkastella ehdotuksen sisällön ja sen yksittäisten säännösehdo-
tusten toissijaisuusperiaatteen mukaisuutta ehdotuksen koko käsittelyn ajan. Työ- ja elinkeinoministeriö pitää toissijaisuusperiaatteen toteutumisen tarkastelua tärkeänä ja katsoo, että monien ongelmien paikallisen luonteen vuoksi koko unionin tasolle määritellyt toimet eivät välttämättä riitä ratkaisuksi eikä kokonaisuus ole irrallaan ilmastonmuutoksen torjunnasta.

Suhteellisuusperiaatteen tarkastelussa valtioneuvosto katsoo, että vaikutusarvioinnin ja asetusehdotuksen perusteluiden perusteella ehdotuksen toimet ovat pääosin oikeasuhtaisia tavoitteisiin nähden. Työ- ja elinkeinoministeriö kuitenkin katsoo vaikutusarvioinnin perustuvan menetelmiin ja dataan, joka on varsin hataraa ja huonosti sovellettavissa eri EU-alueille ja yhtyy suhteellisuusperiaatteen toteutumisesta esitettyihin varauksellisiin huomioihin.

TEM:n näkemyksen mukaan ennallistamisasetukseen suunnitelluilla muutoksilla olisi vaikutusta Euroopan omaan raaka-ainetuotantoon ja teolliseen tuotantoon. Ennallistamistoimet saattavat vähentää taloudellista toimintaa, ja erityisesti maankäyttöön liittyvien elinkeinohankkeiden hallinnollisen taakan ja hankkeiden viiveiden voidaan olettaa lisääntyvän. Muutoksilla voi olla merkittäviä taloudellisia vaikutuksia erityisesti haja-asutusalueilla, joilla erilaiset elinkeinomahdollisuudet perustuvat maankäyttöön eri tavoin. TEM katsoo, ettei ennallistamistoimien vaikutusta taloudelliseen toimintaan ole kaikilta osin otettu arvioinnissa huomioon.

Valtioneuvosto kiinnittää huomiota siihen, että komission esittämiin arvioihin kustannuksista ja hyödyistä liittyy merkittäviä epävarmuuksia. Ne perustuvat koko EU:n laajuisen aineiston keskiarvoihin ja mediaaneihin, eikä EU:n laajuinen otos välttämättä ota huomioon Suomen erityispiirteitä kovinkaan hyvin. TEM nostaa esiin, että kustannusten osalta on syytä huomioida merkittäviä epävarmuuksia liittyen mm. ennallistettavien pinta-alojen määrään ja tarvittaviin toimenpiteisiin, joita on vaikea arvioida tarkasti nykytiedolla.

Ennallistamisen positiiviset vaikutukset talouteen tulevat todennäköisesti eri tavoin vahvistuvan paikallistalouden kautta. Erityisesti matkailu ja kalastus voivat luoda uusia toimeentulon lähteitä maakuntiin ja seuduille, joissa muu elinkeinon harjoittaminen on muuttunut vaikeaksi. TEM näkee tärkeänä, että lisäselvityksiä aluetaloudellisista vaikutuksista tehdään ja arvioidaan, millä tavoin komission esitys tulee vaikuttamaan elinkeinotoimintaan Suomessa.

Siina Lepola-Lång
Erityisasiantuntija